Logo's gemeenten Lelystad en Almere en provincie Flevoland
Conceptbrief "Wensen en opvattingen Verstedelijkingsconcept MRA"
Verwachte verzenddatum voor 12 juli

Geachte leden van de Stuurgroep Verstedelijkingstrategie,

De raden en Staten in de MRA kunnen tot en met 12 juli hun 'wensen en opvattingen' inbrengen op de MRA Verstedelijkingsconcept Versie 2. Als deelregio maken wij graag van die gelegenheid gebruik met een gezamenlijke reactie. Deze is tot stand gekomen in overleg met onze raden en Staten, onder andere in een gezamenlijke bijeenkomst.

In brede zin kunnen wij ons vinden in de inhoud van dit concept. Het heeft een heldere opzet. Wij onderstrepen het beeld van een evenwichtige meerkernige metropool. De bijzondere aandacht voor landschap en de systeemlagen mobiliteit, ecologie, water en energie onderschrijven wij.

De Oostflank is een belangrijk onderdeel van de MRA. Er wordt veel gebouwd en er is veel ruimte om te bouwen (deels ook om tegemoet te komen aan de eigen woningbehoefte). Zo is het programma RRAAM/Almere 2.0 en Lelystad Next Level volop in uitvoering. De aandacht voor een veerkrachtige, schone en inclusieve economie waarderen wij, zeker ook in verband met de inzet op versterking van de stadsharten van Almere en Lelystad en de versterking van het economisch profiel van Almere. Daarbij benadrukken we het belang van de vorig jaar tijdens het bestuurlijk overleg MIRT gemaakte afspraak over het versterken van het kennisprofiel van Almere. De Oostflank is een gebied met veel economisch potentieel.

Voor een aantal punten hebben wij de wens dat de strategie nog verder wordt aangescherpt.

Maatschappelijke opgaven
In de titel van het verstedelijkingsconcept wordt gesproken van 'Metropool van grote klasse met menselijke maat'. De aandacht die er is voor de sociaal sterke metropool verdient verdere uitwerking, want er ligt een grote opgave om de sociaal-maatschappelijke veerkracht in de samenleving versterken. Sterker dan nu het geval is zien wij graag terug hoe de verstedelijking ten dienste staat aan de grote maatschappelijke opgaven.

Verstedelijkingsstrategie ondersteunt afspraken Handelingsperspectief Oostflank en Lelystad Next Level
Het is van belang te concluderen dat Rijk-regioprogramma's zoals het Handelingsperspectief Oostflank en Lelystad Next Level bouwstenen zijn voor deze Verstedelijkingsstrategie. Deze programma's zijn nog volop in ontwikkeling en leiden in de komende tijd tot afspraken met lokale, regionale en Rijkspartners. Wij benadrukken dat afspraken die in het kader van de Verstedelijkingstrategie worden gemaakt in het verlengde liggen van de afspraken die via deze programma's worden gemaakt, dan wel deze afspraken versterken.

Versnelling woningbouw in Almere en Lelystad
De woningbouwopgave in de MRA is groot en urgent. Almere (2e bouwgemeente van de MRA) en Lelystad kunnen en willen daar een belangrijke bijdrage aan leveren. En we zijn bereid in te zetten op versnelling van de woningbouw, met in achtneming van onze kernwaarden voor verstedelijking: leefbaarheid, betaalbare woningen, banen, goede voorzieningen en bereikbaarheid.

Als het gaat om fasering vinden we het belangrijk dat de afspraken van het bestuurlijk overleg MIRT van november 2020 leidend zijn: tot 2030 prioriteit bij het versnellen van woningbouw en noodzakelijke randvoorwaarden in de 7 stadsharten (waaronder die van Almere en Lelystad) en de 5 grote ontwikkellocaties (waaronder Amsterdam Bay Area/Almere Pampus). Dit is een aanscherping van de afspraak die bij BO Leefomgeving van juni 2020 was gemaakt over prioriteiten voor verstedelijking in de MRA en die ook terugkomt in de tekst van de Verstedelijkingsstrategie.[1] Concreet gaat het erom dat de situatie is dat er op veel plekken binnen de MRA volop moet worden gebouwd. De Oostflank doet in deze situatie niet onder voor

[1] In Versie 2 wordt in de tekst over fasering verwezen naar een afspraak die is gemaakt bij BO Leefomgeving juni 2020: *"Prioriteit ligt bij het in samenhang met bereikbaarheid ontwikkelen van de internationale corridor Zuidwest Amsterdam-Schiphol-Hoofddorp, inclusief Amsterdam Zuidoost, het verder ontwikkelen van de Westkant Amsterdam, bij centrumontwikkeling Almere aan de oostkant en het waar mogelijk additionele stappen zetten ten aanzien van Amsterdam Bay Area."*

andere gebieden, dat is de suggestie die de afspraak van BO Leefomgeving wekt. Sterker nog, de Oostflank is misschien wel de sleutel in de woningbouw- en versnellingsopgave. In de komende periode moeten Rijk en regio ook voor de Oostflank een aantal urgente en cruciale besluiten nemen, zoals over de IJmeerverbinding en over voorbereidingen voor Almere Pampus. Daarbij melden we nog eens dat de ontwikkeling van Pampus zonder IJmeerverbinding voor ons geen optie is.

In de tekst over fasering tot 2030 vragen we – naast de inzet op de ontwikkeling van het stadshart van Lelystad – ook aandacht voor uitbreiding in Lelystad Zuid (Warande), de versterking van de bestaande stad (w.o. Lelystad Oost, onderdeel van Programma Leefbaarheid en Veiligheid van BZK) en ontwikkeling van de Kustzone inclusief bovenregionale voorzieningen zoals vrijetijdseconomie, stedelijk wonen en natuurontwikkeling.
In de periode na 2030 zijn voor de groei van Lelystad een station Lelystad Zuid en de bochtafsnijding N23/A23 (de weg van Enkhuizen-Lelystad) van belang. En bij de aanleg van een Lelylijn gaat het om een intercity-stop op station Lelystad en een aantakking van het spoor bij Flevokust haven.

Flevoland-Gooi corridor
Het is goed om te benadrukken dat Almere en Lelystad belang hechten aan een alzijdige ontwikkeling. Naast de in de passage hierboven genoemde aandachtspunten vragen we aandacht voor de Flevoland-Gooi corridor. In de Versie 2 staat onder 'mobiliteit' dat naast de hoofdkeuzes voor weg en openbaar vervoer de opgaven op specifieke corridors zoals Almere-Utrecht en de Gooicorridor "met lokale maatregelen kunnen worden opgelost". Dit is geenszins het geval en we verwijzen u in dit verband naar de uitkomsten van het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 Noord-Holland & Flevoland uit 2019 waarin meer ingrijpende maatregelen zijn opgenomen. Momenteel loopt een MIRT-verkenning naar de aanpak van knelpunten op de A27 tussen Almere Haven en knooppunt Eemnes. Meer wegdelen van de A27 krijgen in de toekomst met knelpunten te maken. Ook zien wij in dit verband graag terug dat er een reservering bestaat voor een Stichtse lijn van Almere naar Utrecht.

Nieuwe vormen van beheer, preventieve aanpak bestaand stedelijk gebied
Jonge steden zoals Lelystad en Almere staan aan de vooravond van een heel nieuwe intensieve periode: én beheer van het bestaande én doorontwikkeling én verder groeien. Net als in de oudere steden, is er aandacht nodig voor beheer, waarbij ook rekening moet worden gehouden met het karakter van deze jonge steden (in verhouding kwalitatief goede woningvoorraad en leefomgeving). Beheer moet zich daarbij niet alleen richten op problemen op fysiek en/of sociaal terrein als ze er eenmaal zijn. Het is juist nodig dit vroegtijdig aan te pakken, dan wel preventief. Steden zoals Almere en Lelystad zijn jonge steden waar vervanging zich ook meer dan in de oude steden massiever gaat voordoen. In het kader van de Verstedelijkingsstrategie pleiten wij ervoor dat er tussen Rijk en regio nieuwe vormen van beheer voor deze voormalige groeikernen worden uitgewerkt.

De Oostflank een gezonde en groene leefomgeving.
De Oostflank heeft unieke landschappen en wateren die een nog grotere betekenis kunnen krijgen (Nationaal Park Nieuw Land, IJmeer als waterpark voor de MRA). En de steden kennen attractieve groene suburbane woonwijken die worden gewaardeerd. Almere en Lelystad gaan ook bij de verdere ontwikkeling van de steden voor groene verstedelijking. Zo profileert Lelystad zich als Hoofdstad van de Nieuwe Natuur. Binnen de MRA biedt de Oostflank een gezonde en groene leefomgeving, waar grote delen van de MRA te maken hebben met een minder gezonde leefomgeving. Wij menen dat de kansen die de Oostflank op dit vlak biedt sterker in de Verstedelijkingsstrategie, en de keuzes die daarin worden gemaakt, terug mogen komen.

Verwevenheid stad en landschap in Lelystad en Almere
Wij hebben onze waardering uitgesproken voor de aandacht voor het landschap en ecologie. Waar het gaat om de inhoud op deze thema's mag de kwaliteit van Flevoland krachtiger voor het voetlicht worden gebracht, . In woord en kaartbeeld moet sterker tot uitdrukking komen wat in Flevoland de kwaliteiten en opgaven van het landschap zijn. Concreet gaat het om de groenblauwe opzet van Lelystad en Almere en de daarmee samenhangende woonkwaliteit, de bestaande Flevolandse bossen en de rol die ze spelen als recreatie/rustgebied, de Bossenstrategie en nieuwe ecologische verbindingen in het stedelijk gebied.

Samenhangende uitwerking energiesysteem, inclusief Waterstof, Warmte en CO_2
In het licht van het streven naar duurzaamheid en robuustheid van de energievoorziening missen wij een samenhangende uitwerking met naast aandacht voor elektriciteit ook aandacht voor waterstof (ook transport

en mogelijke aanlanding in Lelystad), warmte (in verband met geothermie en restwarmte) en CO_2 (onder meer gebruik van 'oude' gasleidingen naar opslag).

Keuzevraagstuk 4e hyperconnectiviteitshub is onderwerp van provinciale en lokale besluitvorming
Het is goed om nogmaals te benadrukken, zoals de Verstedelijkingsstrategie ook al wel stelt, dat een locatie in Almere/Zeewolde voor een eventuele 4e hyperconnectiviteitshub ten behoeve van datacenters onderwerp is van lokale en regionale besluitvorming. Basis hiervoor is onderzoek dat loopt, gericht op de mogelijkheid en wenselijkheid van deze hyperconnectiviteitshub.

Keuzevraagstuk Extra 380 kV tracé
Bij de toekomstige energievoorziening in de MRA is sprake van een mogelijk nieuw 380kV-tracé als keuzevraagstuk. Momenteel vindt al een verzwaring plaats van de bestaande 380kV-leiding die door Flevoland loopt en dwars door het stedelijk gebied van Almere. Mocht een nieuw 380kV-tracé nodig zijn in de MRA, dan dient rekening te worden gehouden met verstedelijking in Flevoland. Wij vinden het belangrijk dit vanuit de Verstedelijkingsstrategie MRA aan het ministerie van EZK mee te geven.

Keuzevraagstukken Noordzeekanaalgebied en Schiphol in relatie tot mogelijkheden in de Oostflank
De keuzevraagstukken voor het Noordzeekanaalgebied en de omgeving Schiphol zijn taaie vraagstukken. Hier kan de Oostflank een oplossing bieden. Openstelling van Luchthaven Lelystad voor vakantievluchten geeft mogelijkheden om een deel van de problematiek rond Schiphol te verlichten. Waar het gaat om de ruimte voor bedrijvigheid in het Noordzeekanaalgebied, kan de Oostflank met bedrijventerreinen zoals De Vaart en Flevokust Haven kansen bieden als alternatief voor bedrijven, die het economische profiel van de Oostflank versterken.

Onze reactie beperkt zich tot hoofdzaken. Wij gaan ervan uit dat onze opmerkingen tot uitdrukking komen in een aangepaste versie van de Verstedelijkingsstrategie. Niet alleen in het belang van onze eigen stedelijke samenlevingen, maar ook om optimaal bij te dragen aan de versterking van de MRA als geheel. Ook zijn er nog enkele details die aandacht vragen, waaronder de kaartbeelden. Ons voorstel is dat deze punten ambtelijk worden afgehandeld.

Wij zien graag een aangepaste versie van de Verstedelijkingsstrategie tegemoet.

Ondertekening

Provincie Flevoland
gemeente Lelystad
gemeente Almere